

Pas a desnivell

Encontres a la darrera fase

Durant uns quants anys, ens han permès una petita iHusió de felicitat, amb un invent ple de seduccions. Ens van convidar a un joc apassionant i ens temptaven a participar-hi amb una propaganda molt hàbil, obsessiva. Vivíem l'era de la societat de consum (una definició que va fer fortuna) i la cosa semblava clara: havíem d'adquirir el vici de comprar, fins i tot —o sobretot— allò que no ens era indispensable. El sistema de les facilitats de pagament ens feia sentir a l'abast la possessió de desitjables andròmines que els nostres avis i pares no s'havien atrevit ni a somniar. Si compràvem molt, la indústria hauria de fabricar més, el comerç augmentaria les vendes i nosaltres, la ciutadania en general, pugnaríem per sous més alts, pressionant uns empresaris que veien créixer els beneficis gràcies a la nostra fúria compradora. Semblava un roda de prosperitat molt ben trobada i tenia tot l'aire de funcionar. De fet, ho podíem entendre, no ens calien coneixements d'alta ciència administrativa. Si ells, els entesos i els poderosos de l'economia, ens ho deien i nosaltres ens hi divertíem, no vam tenir inconvenient en creure'ls. Secundàrem la idea amb entusiasme.

De cop i volta, la roda va començar a xerrar. Fallava alguna cosa, o tot de coses alhora. Els primers símptomes (que consti) es van detectar abans de produir-se el problema del petroli i ens tornaren a parlar de les misterioses crisis periòdiques del sistema capitalista. La preocupació no acabava d'arribar al gran públic, perquè aquell fenomen, tot i que no l'entengués tothom, ens era familiar. De tant en tant, els especialistes s'hi referien, com si es tractés d'una manifestació tan natural com el moviment alternatiu d'ascens i descens de les aigües degut a les marees. «Ja ho arreglaran», pensàvem. «Pel compte que els té!»

Però de sobte tothom se'ns mostra amoïnats de veres. Sorgeix un element gravíssim, la crisi de les fonts d'energia. No es tracta tan sols d'un grup de països productors que apugen els preus, sinó del fet mateix que el petroli és un producte extingible, podem calcular amb una gran aproximació per quant de temps ens en queda. I ens diuen que el termini és curt.

Tots aquells mitjans de convenciment que ens havien mantingut adelerats

"Havíem d'adquirir el vici de comprar, fins i tot —o sobretot— allò que no ens era indispensable". (Foto: Lluís Salom).

perquè compréssim, fins on podíem i una mica més, ara ens volen frenar en sec, estampint-nos contra el parabrisa. Eminent especialistes del país i de l'estranger, gent molt preparada, coincideixen que els nostres mals només tenen els següents remeis:

a) *Augmentar la productivitat i reduir el consum.* O sigui que hem de fabricar més objectes i esforçar-nos perquè no se'n venguin tants. Com anirà? Si ara ja tenim aquests enormes magatzems curullats d'automòbils, d'electrodomèstics i de variades mercaderies que no es venen, ¿quina estratagema ens proposen?

b) *Incrementar els impostos per reduir la inflació.* Això ja queda més clar, però no contribueix a asserenar-nos. Ens fa sentir com uns petits globus inflats, sense res a dins, i ens amenacen amb punxar-nos amb tot d'agulles.

c) *Fomentar l'estalvi per a dedicar-lo a inversions.* No ens expliquen com ens ho farem per estalviar, després de posar-nos les coses tan difícils. Però suposem que ho aconseguim i que els nostres estalvis es transformen en inversions. Com que ens diuen constantment que la inversió es mostra retreta i

que els inversionistes fan una mena de vaga, ¿és que ens volen convertir en esquirols? Amb la novetat que seriem treball i capital alhora, deixant-nos amb l'inevitable recel de sospitar que si hi ha beneficis no ens en veurem el goig. O que, de tota manera, aniran a parar a les mans dels qui ara fan vaga de finances caigudes.

En resum: hem de treballar més i menjar menys, per a aconseguir miraculosament uns estalvis que serveixin per reforçar l'economia. Si l'operació resulta, el capitalisme haurà entrat en una fase esplendorosa: tindrà peix sense haver de mullar-se cap part de la seva anatomia. ● PERE CALDERS